

Danskeeren.

„Danskere“ ndkommer hver Onsdag og Førdag.

Lørdags-Udgave.

„Danskere“ koster kun \$1.50 per Aargang.

Nr. 72.

Blair, Rebr., Lørdag d. 5. Oktober 1901.

10de Aarg.

Amerika.

Jngen Plads for Anarkister.

Emma Goldman forbudt at holde Foredrag.

De Forenede Staters Regering og Chicago Autoriteterne hjælps nu ad med at blive Anarkisternes og deres Verdomme tvit. Anarkisternes faste Hænder og den er bleven taget op og kastet dem i Ansiget igen med en saadan Kraft, at de nu forlir realiserer Styrtet af det Had, de har vakt.

Endnu førend Sørgelørene for den bøde Præsident blev fjernet fra Chicagos Bygninger, bekendtgjorde de med sædvanlig Fræthed, at Emma Goldman vilde tale — give et offentlig Foredrag om Anarkisme — det samme, som i Cleveland hørt af Gølgøjs og efter hans Egenbede gav ham Morbtanken.

Gjort dristigt ved, ikke at møde nogen tilfældende Modstand, besluttede Abraham Jaf paa ny at udgive sit anarkistiske Blad „Free Society“ samt at stille sig paa den høje Hæft ved at udgive et ekstra Nummer, til højtidelig Grindring om Mordet og gennemgaaende trodsende og udfordrende i sit Indhold.

Men de gjorde Regning uden Vær: Borgemeister Harrison udstedte en Ordre til Politiet, om under ingen Omstændigheder at lade Emma Goldman tale offentlig, og da det i Gaar forspurgte, om han kunde saa sit Blad sendt gennem Posten som sædvanlig, blev det ham betydet, at han maatte faa en ny Bevilling fra Washington.

Naturligvis ved han, at en saadan Bevilling faar han aldrig for sit Røsterblad.

Det har i denne Uge været frækt, mere og mere paa Nordens Side, end nogensteds før. Den ledende Artikel er skrevet af Emma Goldman, og helt igennem flinker det frem, hvor man triumferer over Mordet. Hun glæmmer at være saa forsigtig, som hun stod for Retten, og fremsætter med mageløs Dristighed sine lovfendtlige Øre. I Artiklen hedder det blandt andet:

„Vold vil vedblive at være en naturlig Faktor, saa længe som Arbejds-Slaveri, social Ulykke, værlig Spetulation og Krig vedblive med at ødelægge hver en Epire af godt og edelt i Menneskeslægten. Da McKinleys mere end nogen anden Præsident foraaede Folkets Tilid og blev et Redskab for Penge-Ronger og Ringe, da begyndte Gølgøjskæden.“

Til Slutning siger hun om Morderen Gølgøjs: „Somme siger, at han gjorde en dum Handling, der vil standse eller hæmme Nationens Fremfærd. Disse værdige Folk tager Fejl. Hvad Resultat den 6te September vil faa, kan ingen sige; men en Ting er sikkert. Han ramte Regeringen i selve dens Hjerte.“

Man glæder sig over,“ vedblev hun, „at Gølgøjs ikke er en Amerikaner. Taaber, som man er! Det vilde jo være saa smukt at lagge Skylden paa en fremmedfødt og saaledes indirekte paa Omstændighederne i hans Fædreland, et andet Sted i Europa; men nu træffer det sig just saa fedeligt, at denne er en Søn af Amerika; hvem ved, maatte der ogsaa han af Naturen varmhjertet og patriotisk; kun greb han til Vold, da han saa alle sine ungdommelige Drømme om Frihed og Lighed kun var et Gøgle spil.“

Standinæren, der hidtil har trykt „Free Society“ har nu krafted sig dette Arbejde; men Jaf paastaar, at han til Trods for al Modstand nok skal faa sit Blad ud, ja Nødvighederne Modstand, mener han, vil være ham den bedste Røklame, og han vil faa flere Subskribenter end nogen Sinde før.

Hawaii-Rindernes Klub i Honolulu behatter det Spørgsmaal: „Er det bedst at tage Rocky Mountain Teet eller Toldt?“ Det er godt paa begge Maader. Spørg Apotekereren.

Hanna og Roosevelt.

Washington, Okt. 1. — Præsident Roosevelts Venner er meget tilfredse med, at Senator Hanna paa et offentlig Møde har erklæret, at han og hans Venner paa enhver Maade vil søge at støtte den nye Præsident. Mr. Hanna bemærkede paa sin karakteristiske Maade, at efterførend han endnu var Formand for den republikanske nationale Komite, og efterførend han vil deklære den Post, fordi han var sit Parti hengiven med Liv og Sjæl, vilde han og Roosevelt være „partners“ i dette Parti.

Roosevelt er meget tilfreds med den Udtalelse, da Hanna jo er en Faktor og en stor Faktor i det Parti, der valgte ham som Vicepræsident.

Denne Hannas Beslutning er af meget vidererækkende Betydning, end det ved første Øjeblik kunde synes. Thi som den vigtigste Person i hele Landet, næst efter Præsidenten, og som den anerkendte og indflydelsesrige Leder af det republikanske Parti, er han en mægtig Støtte for den nuværende Administration og vil blive lige saa vægtsig og indflydelsesrig, naar en ny Nominatation og mulig Gørdvalg af Roosevelt staar for Døren.

At Roosevelt fuldstændig indser Hannas Værd som Statsmand og Raadgiver ses blandt andet af dette Faktum, at det var Hanna, der først gav Præsidenten Ideen om at søge at beholde McKinley Kabinetet; som man lagde Mærke til, fulgte Roosevelt Raadet fuldt og uforbeholdt.

Der har været hmytet om, ja raast om mange Gange, at McKinley styrede Landet, og Hanna styrede McKinley. Chicago Rec. Herald fremhæver: Sagen anderledes, idet der eksisterede et indvirkelig Venstreb mellem de to Mænd, hvor McKinley dog var den stærkeste i Indflydelse og kunde med Vilhed og Lempe altid sætte sin Vilde Igenom, kunde saa at sige „søbe Hanna om sin lille Finger.“

I følge samme Blad er Hanna i den grundlæggende, samvittighedsfulde Politiker, han mange Steber gælder for, men derimod en højmodig, varmhjertet og opofrende Mand, selv om han for den overfladiske Jagttager og maatte for sine politiske Modstandere synes en ligefrem grovuhudet Bjørn.

En Plov-Ring.

Chicago, Okt. 2. — Plov-Ringen blev født den første Oktober 1901, er altsaa meget ung, men ikke meget spæd, men meget snarere en Kæmpe.

Dens Fødsel blev fejret i Aftes med en stor Banquet, hvor de tilstedeværende var Mænd, der kontrollerer Plov-Industrien over det meste af Verden, hvor en Plov bliver brugt.

De holdt altsaa Festsmaal, og alt som de spiste og drag og røg og klæbede, regnede de ud, hvorledes de vilde gaa frem med Stormstribet i Resten af Verden, i Europa, Asien, Afrika og Syd-Amerika. Bag ved dem staar den smukke Sum af \$100,000,000 Driftskapital.

Det nye Kompagnie blev døbt „Det amerikanske Plov-Kompagnie.“ Hovedkvarteret er i Chicago. Det er organiseret under New Jersey Lovene og er en Forening af 23 store Plov-fabrikker. Det er sagt, at det ikke stabsfæstet, at det skal være en Ring til Ræden „United States Steel Company“. Charles H. Deeri, Landets største Plov-Mand, er Præsident.

Dommer Vincent, et af Ringens Medlemmer holdt en Tale om Ringens Planer og Fremfærdssigtter, hvor det blandt andet hedder:

„Vi venter, at vor Handel vil for Størstedelen blive paa fremmede Lande. Vi vil fremstjnde Brugen af vor Staalplove i Syd-Amerika og Syd-Afrika, hvor de ellers endnu bruger gammeldags Trækingsvær. Der foreligger allerede en Bestilling fra Rusland paa 3,600 Plove.“

— Prøvenumre af „Danstere“ sendes frit.

Om Bjørnson og Jbsen.

Den amerikanske Journalist Curtis sammenligner i sin Korrespondance de to Digtere, Bjørnson og Jbsen. „De er hinanden saa modsatte som to Polarer“, skriver han. „Bjørnson søger altid Selvstøt, lige meget hvor simpelt og ligefrem, den samme over enhver, altid aaben, hjertelig og høflig saa vel mod sine Venner som mod den fremmede. Han afstir Etiket og stift Formvarer og gør aldrig nogen Røvertule af sit Hjerte. Han tror paa Menneskehedens Fremfærd og elsker Verden og dens Stabninger.“

Jbsen er tilbageholdende og formel, aristokratisk og eksklusiv, en Besmittet og Rynkter, der ingen og intet som helst tror paa.

Han trættets med enhver, selv hans Kone og Børn, og den nedbrudte gamle Mand kan hver Dag findes i et stort enligt Hus, nær ved Kristiania Paladset, vakkende og svag at vandre fra det ene Vindue til det andet, som for at faa saa meget som muligt af Solstien i de saa Dage, han kan have tilbage. Han har ingen Venner, ingen Kammerater, og da jeg besøgte ham og fortalte ham om de mange varme Beundrere, han havde i Amerika, lyfte hans Ansigt op, og han trykkede taknemlig min Haand; men selv da bar hans Bæsen det Præg, der byder en at holde sig paa Afstand.

Bjørnsons Datter Bergliot er gift med Sigurd Jbsen, Henrik Jbsens eneste Søn. Og de to Sørigfædre mødes undertiden i deres Børns Hjem i Kristiania, og altid gaar det heldt til imellem dem. De stemmer ikke overens i en eneste Ting og er som Regelfødsige paa herunder. Bjørnson siger, at Jbsen er en Bjodt, og Jbsen paastaar, at Bjørnson er en Uffel.

Om Fru Bjørnson, eller Karoline, som Digteren kalder hende, siger Curtis, at hun har været en trolig Støtte for Bjørnson, og uden hende vilde det være den upraktiske Digter umulig at klare sig; deri ligner han nemlig andre Genier; han er overfor det daglige Livs Fordringer saa ubehjælp som et Barn.

Bjørnson synes ikke om en Statue, som man har rejst til hans Ære i Kristiania, lige saa lidt som Jbsen, der har nysd den samme Udmærkelse.

Da Bjørnson for første Gang saa sin Vignette i Bronze, stod han stille og stirrede paa den; saa vendte han sig mod sin Søn, der stod hos ham, og udbrød:

„Dette her er en staaende Bagvaskelse!“

Rig Gulddraver død.

Seattle, Wash., Okt. 3. — Der er kommet Telegram fra Dawson om, at Liget af en rig Klondiker ved Navn Peter Wjborg er fundet i Yukon Floden, 60 Mil nedenfor Eagle. Wjborg forsvandt fra Dawson den 14. August. Hans Hat fandt man ved Flodbæddet; der siges, at han drat meget den sidste Tid lige forinden hans Forsvinden. Wjborg var en Yukon Pioneer og efterlader sig Hustru, med hvem han blev gift i San Francisco 1896.

En Udnevneelse.

Washington, D. C., Okt. 2. — I Dag udnævnte Præsident Roosevelt John S. Dean til Distrikts Anlæger for Kansas. B. H. Tracey var bleven anbefalet af Senator Benton fra Kansas, men hans Anbefaling blev trukket tilbage, da Præsidenten oplyste, at Deans Udnevneelse var allerede bestemt inden Præsident McKinleys Død, men foretaa endnu ikke offentlig. Præsident Roosevelt erklærer, at i alle lignende Tilfælde, hvor McKinley har givet Løfte, vil disse blive opfyldte.

Idebrand.

St. Louis, Mo., Okt. 3. — I Formiddags opfyld der Idebrand, som ødelagde Standard Møllens Bygninger i Alton, Ill. 300,000 Bushels Hvede gik op i Luert. Det samlede Tab anslaaes til henved \$500,000.

Dansk-Amerikanisk.

En hjemvendende Gulddraver. Michael Rørgaard, en hvid Handelsbetjent fra Nibetanten, er i disse Dage kommet tilbage til Racine fra Klondyke, hvor han har opholdt sig som Gulddraver i henved 4 Aar. Før sin Afreise havde han Plads paa Fortlic's Food Factory, og havde der sammenparet sig ca. \$1500, men tog kun de 5 Hundrede med sig. Han har højet meget deroppe i Nord og var ved at opgive Haabet, men endelig mødte Fru Fortuna ham 150 Fod under den frose Overflade, hvor han selv bearbejdede en „Claim“, der var saa righoldig, at den gav \$10 i Timen. Efter at have frabestrevet Jorden en Stat paa adskillige Tusinde Dollars, folgte han ud og rejste tilbage til Racine som en holden Mand, ikke rig, siger han, men dog med nok til at kunne leve komfortabelt Resten af hans Levetid. Det er i sig „Folkets Avis“ hans Agt at gaa til Danmark for muligt at nedfætte sig som Landmand i sin Fødsland, hvis han finder en Gaard som han synes om. Han siger, at han er frisk og stærk, men hans Nerveystem viser tegn paa at være angrebet af Kulde og Antirengelse. Han er 29 Aar gl. og ugift.

Ulykkestilfælde. John Johnson, en 19 Aars Dreng af danske Forældre, boende i Racine, vilde foreleden Aften køre hjem fra Racine Junction paa Northwestern Banens Manager Lokomotiv. Ankommen til Maple Str. blev han summel og tumlede af, slog sig et stort Hul i Tindingen og løftedes op i bevidstløs Tilstand. Han blev ført til Hospitalet, hvor han Dagen efter kom til sin Samling, og slap for saa vidt heldigt fra sit Uheld, efterførend han et Par Dage senere var i Stand til at forlade Hospitalet og fortsætte Kuren i Hjemmet. F. A.

En uartig Dreng. Erving Bertelsen, en halvfuld Dreng paa 12 Aar, blev foreleden anholdt af Politibetjent Jørgensen fordi han havde overdøngt en ældre Kone med Stærn og Sten og tilfældigt bombarderet hende i hendes eget Hus og truet med at slaa hende ihjel. Følt, som ilde den Bertrangte til Hjælp, sit samme Medfart og saa var der ingen anden Udvej, end at fende Bud efter Betjenten. Da det blev bevidt, at Drengen ikke havde sin fulde Forsand, blev hans Sag udsat indtil Dommer Welten kommer tilbage fra sin Ferierejse og der vil da i sig „F. A.“ blive gjort Strid til at faa ham anbragt paa en Forbedrings-Anstalt.

10-Aars Jubilæum. I disse Dage højtideligholder American Brewing Academy i Omaha i sig „d. d. P.“ sit 10-aarige Jubilæum, og en Række store Festsjælder afholdes i den Anledning. Nuværende og tidligere Elever har stillet sig sammen i en Klub og fejler her i Byen er i Grundens Klubbens første store Sammentømt. Dagene er helligede for Forretninger, og flere fortrolige Foredrag er bleven afholdt. Desværre kunde Professor Emil Christian Hansen, som var ventet hertil fra København, ikke foretage den lange Rejse, men sendte en hyppelig Afhandling, som oplæstes Tirsdag Morgen.

American Brewing Academy, hvis Ejere er Wahl & Genius, er et af de første i sit Slags i Amerika og nyder Anseelse langt ud over de Forenede Staters Grænser. Blandt Eleverne kan tælles ansete Navne fra Europa, deriblandt adskillige fra selve Kongens København. Denne vifnot ret enstaaende Festsjælder, ifenset af gamle Elever, er desuden et hyppeligt Vidnesbyrd om den Agtelse og den Vedundring, Stolens Ejere er Genstand for, og at ikke mindre end 500 Størmand paa Bryggeriets Omraade har samlet sig her fra alle Amerikas Egn for at vise dem Ære, et Faktum, der har Grund til at være ikke saa lidt stolte af.

Som betydt er den ene af Ejerne, Dr. Max Genius, dansk. Den Anse-

else, Hr. Genius nyder i den amerikanske Verden, og de Fresbevisninger, han nu er Genstand for, vil glæde Danske, der har lært at kende og stætte Dr. Genius.

En dansk Musiker. I det amerikanske Magazin „Song and Stories“ findes i sidste Nummer et udmærket vellykket Billede af vor Landsmand, Hr. Volkmar Johnsen, ledtaget af en særdeles anerkendende Tæst. Hr. Johnsen er en temmelig betydelig Komponist og Forfatter af Rang. Han har opfundet den berømte „Gyph-Methode“ for Selvundervisning paa Guitar, en Metode, der siges at være langt den simpleste og letfætteligste. Derved har han i særlig Grad gjort sit Navn bekendt, og gjort sig til Genstand for mange Medborgeres Taknemlighed.

Det Modersmaal er ikke dejligt. Den danske Sangforening „Harmonien“ i Chicago, har muligvis i Følelsen af sin Verdensbetjening affattet en Resolution imod Bufselomrøderne og udtalt sin Betragtning af McKinley som „en af de Forenede Staters mest dygtige og rettænde Præsident og Overhoved.“

Bortset fra Foreningens aabenlyse Afstj for passende Hjertalsformer, er Sagen overmaade tiltalende.

Foreningens Behandling af det danske Modersmaal lige det modfattede. Man saa se bort fra den lidt uheldige Sætningsforbindelse i følgende bestemte Ytring:

„Foreningen udtrykker sin dybtfølte Sorg over denne blodige Gerning, der har rystet og kastet den i Sorgens Dragt, der ligeledes som som en uventet Overraskelse for hele den civiliserede Verden, samt sat Blodpletter paa det første Aar af det Nyvænde Aarhundrede.“

Man kan jo med lidt god Villie not indse, at Foreningen ikke anser det for Overraskelse, at Nationen blev „kastet“ i Sorgens Dragt. Det var kun rimeligt, siden Gerningen jo var saa blodig.

Det er værre med „Blodpletterne“. Hvor man efter Grammatikkens Love skal anbringe dem er ikke godt at vide.

Værst er det dog imod Modersmaalets Dejlighed, naar Resolutionen videre i sin sympatistiske Følelse for Mrs. McKinleys udtaler: „— den hengivne og trofaste Hustru, hvis Mand maatte lide Martyr døden for en Uslings Haand, der frembragte en mægtig Nation i dyb Sorg.“

Ja, vi har jo i sin Tid læst, at Pallas Athene sprang fuldt udrustet ud af Zeus's Pandes — men at en hel Nation oven i Købet sørgetkladt springer frem af en Haand — det grænser saa at sige til det utrolige.

Enten var Gølgøjs en mægtigere Mand end vi har tænkt os — eller ogsaa er „Harmonien's“ Modersmaal ikke videre dejligt.

Dgnst-amer. Kongressmand? Springfield, Ill., Okt. 4. Der er tale om, at Danstere Henry Herby, velførdt over hele Illinois, skal være udsat til Kandidat for Kongressmands-Embedet.

Herby, der for Tiden er Statskasserer, billigere end Planen, og hans Valg skal være omtrent sikret.

Musikalsk Udstilling. Boston, 25. Sept. — Det bekendte Firma af Pianofabrikanten Chickering & Son vil næste Januar afholde en stor Udstilling af musikalske Instrumenter i Boston. Det er Firmaets Hensigt at udfille de Instrumenter, der er sørgede for de forskellige Nationer, og for fuldstændig at illustrere Norges og Danmarks musikalske Udsvikling, vil norsk og dansk Musik blive foredraget af danske og norske Kunstnere. Det vilde derfor glæde Firmaet at høre om ethvert Instrument eller anden musikalsk Grindring, der kunde være af Interesse for denne Udstilling, lige saa vel som man med Glæde vil modtage ethvert Brev, der kan bidrage til at formaale med Udsviklingen naas paa den flydligste og mest tilfredsstillende Maade.

D. b. p.

Udlandet.

Brittisk Tobaks-Ring.

London, Okt. 3. — Der er dannet en ny britisk Industriering i Tobaks-fabrikationen under Navn af „Imperial Tobacco Manufacturers' Company of Great Britain & Ireland.“ Ringens Kapital beløber sig til mellem 12 og 15 Millioner Pund Sterling. Dens Hensigt er at optage Kampen med den amerikanske Konkurrence.

McKinleys Navn æres.

Berlin, Okt. 3. — Hr. Panzer, Udgifter af et anarkistisk Strift, har modtaget Politidunderretning om, at han vil blive retslig forfulgt for „offentlig Udfordring til Volds handlinger.“ Han har i en Artikel lovpriist McKinleys Morder.

Dr. Kochs Theori.

Berlin, Okt. 3. — Der er nu foretaget en Del analytiske Underføgelser ud fra Dr. Kochs Theori om, at Jæren for Menneskers Smitte ved Dyretubertulose er meget ringe. Underføgelserne har vist, at i frisk Smør fra 444 forskellige Mejerier over hele Tyskland fandtes der kun Tubertulobaciller i de 13 Procent.

Gamle Børresen død.

Den gamle, højt ansete Hedningemissionær H. B. Børresen er den 23. Sept. henfødt i Ebenezer, Santhalsian, Jndien.

Her midt blandt et Hedningefolk, af hvilket Tusind efter Tusind har vendt sig til den levende Gud, under Børresens Missionsgerning, er den gamle Kæmpe sovnet hen.

Han er vel efter Hans Egede den største danske Hedningemissionær gennem alle Tider.

Paa Grund af Pladsmangel maa vi vente med til næste Nr. at give en udførlig Levedesfortælling af den henvædede.

Dansk Kanonbaad sunket.

København, Okt. 1. — I Dag under Øvelserne sank den danske Kanonbaad „Moen“. Mastetoppen rager nogle faa Alen op over Vandfladen. Befatningen, 35 Mand, blev reddet.

„Moen“ havde en Drægtighed af 356 Tons, var 28 Fod bred og gik for 523 Hestes Kraft.

England og Boerkrigen.

London, Okt. 4. — Ite siden Boerkrigens første Halvaar har den offentlige Mening i England været saa opbragt paa Krigsministeriet som netop nu.

Selv en Mand som Churchill erklærer, at der herfter den største Fare for hele det engelske Herredømme i Sydafrika.

Der ster Afbøttelse af saadanne Forhold, at Englands stammer sig, selv om kun Halvdelen var Sandhed. „Standard“ træder, at Lord Roberts maa sendes tilbage til Sydafrika. Kitchener er umulig, da Boerne jo nu aabenbart — efter Angrebene paa Fort Itala, ved Blood-Floden og Roedville at dømmes — har grebet Offensiven, mens Englands maa nøjes med Forsvar og stort Mandefald.

Ekskurjoner til det gamle Land.

er nu arrangeret af Agent A. Mortensen & Co., 126 E. Kinzie St., Chicago, for Landsmænd, der ønsker at tilbringe Julen hjemme i Danmark. Disse Ekskurjoner er de hurtigste og bedste, og man kan selv vælge, hvilket Sted, man ønsker at gaa med. Disse Ekskurjoner er arrangerede paa en Maade, der fritter en rejssende alle Behageligheder.

For fuldstændigere Oplysning skriv til eller besøg personlig Firmaet.